

Dz.U.96.135.634

2000.01.01 zm.wyn.z Dz.U.99.22.211 ogólne
2000.02.11 zm. Dz.U.00.9.128 § 1

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 14 listopada 1996 r.

w sprawie regulaminu dyscyplinarnego funkcjonariuszy Służby Więziennej.

(Dz. U. z dnia 26 listopada 1996 r.)

Na podstawie art. 133 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 61, poz. 283 i Nr 106, poz. 496) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie normuje szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych, wymierzania kar dyscyplinarnych i ich wykonywania, zawieszania, zacierania i darowania, a także odwoływania się od wymierzonych kar, szczegółową organizację sądów dyscyplinarnych, ich właściwość i tryb wybierania ich członków oraz zasady i tryb postępowania przed tymi sądami.

2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) "ustawa" - ustawę z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 61, poz. 283 i Nr 106, poz. 496),
- 2) "Centralny Zarząd" - Centralny Zarząd Służby Więziennej,
- 3) "okręgowy inspektorat" - okręgowy inspektorat Służby Więziennej,
- 4) "Dyrektor Generalny" - Dyrektora Generalnego Służby Więziennej,
- 5) "dyrektor okręgowy" - dyrektora okręgowego Służby Więziennej,
- 6) "funkcjonariusz" - funkcjonariusza Służby Więziennej,
- 7) "ośrodek szkolenia" - ośrodek szkolenia Służby Więziennej,
- 8) "ośrodek doskonalenia" - ośrodek doskonalenia kadr Służby Więziennej,
- 9) "przewinienie" - czyn podlegający odpowiedzialności dyscyplinarnej,
- 10) "przełożony" - przełożony właściwy w sprawach osobowych funkcjonariusza.

Rozdział 2

Zasady wymierzania kar dyscyplinarnych

§ 2. 1. Za przewinienia wymierza się funkcjonariuszom kary dyscyplinarne, jeżeli wcześniej stosowane inne środki dyscyplinujące okazały się nieskuteczne lub ze względu na wagę przewinienia stosowanie tych środków byłoby niewystarczające.

2. Wymierzenie kary dyscyplinarnej powinno być poprzedzone dokładnym ustaleniem rodzaju przewinienia i okoliczności, w jakich przewinienie zostało popełnione. Obwinionemu należy umożliwić złożenie ustnych lub pisemnych wyjaśnień.

§ 3. 1. Przy wymiarze kary dyscyplinarnej bierze się pod uwagę w szczególności: rodzaj i wagę przewinienia, okoliczności, w jakich zostało popełnione, pobudki czynu, stopień winy, zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu przewinienia, okres pozostawania w służbie i opinię służbową.

2. Wymiar kary dyscyplinarnej powinien ponadto uwzględniać: skutki przewinienia, czy popełnione było pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego oraz czy w stosunku do funkcjonariusza jest już orzeczona kara dyscyplinarna.

§ 4. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, za jedno przewinienie wymierza się tylko jedną karę dyscyplinarną, a za kilka przewinień rozpatrywanych łącznie - karę dyscyplinarną odpowiednio surowszą.

§ 5. Komendanci ośrodków szkolenia, w odniesieniu do funkcjonariuszy odbywających szkolenie, mogą wymierzać kary dyscyplinarne określone w art. 126 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 3 ustawy.

Rozdział 3

Postępowanie dyscyplinarne

§ 6. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez funkcjonariusza przewinienia.

2. Postępowanie dyscyplinarne ma na celu w szczególności:

- 1) ustalenie, czy przewinienie rzeczywiście zostało popełnione oraz w jakim czasie i przez kogo,
- 2) wszechstronne wyjaśnienie przyczyn i okoliczności popełnienia przewinienia.

§ 7. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna z urzędu przełożony.

2. Postępowanie dyscyplinarne można wszcząć także na wniosek sądu, prokuratora, organu powołanego do orzekania w sprawach o wykroczenia albo innego zainteresowanego organu, instytucji lub innej osoby.

§ 8. 1. Przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego można podjąć niezbędne czynności wyjaśniające, jeżeli wiadomość o popełnieniu przewinienia budzi wątpliwości, w szczególności co do popełnienia tego czynu lub co do osoby sprawcy.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, powinny być ukończone w terminie 14 dni od dnia ich podjęcia.

§ 9. 1. Nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza, gdy zachodzi okoliczność wyłączająca postępowanie:

- 1) czynu nie popełniono albo czyn nie zawiera znamion przewinienia,
- 2) postępowanie karne zakończyło się orzeczeniem uniewinniającym, a czyn nie stanowił naruszenia dyscypliny służbowej,
- 3) sprawca przewinienia nie podlega orzecznictwu dyscyplinarnemu,
- 4) sprawca przewinienia zmarł,

- 5) nastąpiło przedawnienie,
- 6) postępowanie co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie ukończone lub wszczęte wcześniej toczy się.

2. Postępowania dyscyplinarnego można nie wszczynać, a wszczęte można umorzyć, w szczególności gdy:

- 1) okoliczności popełnionego przewinienia nie budzą wątpliwości, a naruszenie dyscypliny służbowej jest znikome,
- 2) sprawca przewinienia pisemnie zgłosi wystąpienie ze służby,
- 3) wystąpiła długotrwała choroba sprawcy przewinienia.

§ 10. 1. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego następuje w formie postanowienia, którego odpis doręcza się obwinionemu oraz przesyła się niezwłocznie wyższemu przełożonemu.

2. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego powinno zawierać:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe funkcjonariusza wydającego postanowienie,
- 2) datę i miejsce wydania,
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) powołanie podstawy prawnej,
- 5) określenie zarzucanego przewinienia,
- 6) podanie przepisu, który został naruszony,
- 7) oznaczenie osoby albo zespołu osób wyznaczonych do prowadzenia postępowania,
- 8) uzasadnienie,
- 9) pouczenie, czy i w jakim trybie służy na nie zażalenie.

§ 11. 1. Postępowanie dyscyplinarne przeprowadza przełożony lub wyznaczony przez niego funkcjonariusz albo zespół funkcjonariuszy.

2. Postępowanie dyscyplinarne przeciwko oficerom Służby Więziennej przeprowadza funkcjonariusz w stopniu oficera.

§ 12. 1. Funkcjonariusza wyłącza się od prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio,
- 2) jest małżonkiem obwinionego lub osoby przez niego pokrzywdzonej,
- 3) jest krewnym lub powinowatym obwinionego lub pokrzywdzonego, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania karnego, dotyczących wyłączenia sędziego z mocy prawa od udziału w sprawie,
- 4) był świadkiem zdarzenia,
- 5) pomiędzy nim a obwinionym lub pokrzywdzonym zachodzi stosunek osobisty mogący wywołać wątpliwości co do bezstronności prowadzącego postępowanie.

2. Prowadzącego postępowanie dyscyplinarne można wyłączyć od udziału w tym postępowaniu z innych uzasadnionych przyczyn.

3. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne bada z urzędu, czy nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego wyłączenie od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym.

4. O zaistnieniu okoliczności wymienionych w ust. 1 prowadzący postępowanie dyscyplinarne funkcjonariusz powiadamia przełożonego, który go wyznaczył, a jeżeli postępowanie dyscyplinarne prowadzi przełożony - powiadamia wyższego przełożonego.

5. O wyłączeniu prowadzącego postępowanie dyscyplinarne decydują przełożeni, o których mowa w ust. 4, na jego wniosek lub z urzędu.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do wykonywania czynności wyjaśniających.

7. Obwiniony i pokrzywdzony mają prawo złożyć do przełożonego wnioski o wyłączenie prowadzącego postępowanie z przyczyn, o których mowa w ust. 1 lub 2, a jeżeli postępowanie dyscyplinarne prowadzi przełożony - do wyższego przełożonego.

8. Nieuwzględnienie wniosku, o którym mowa w ust. 7, wymaga wydania postanowienia.

§ 13. 1. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne zbiera dowody i podejmuje czynności niezbędne do wyjaśnienia sprawy, a w szczególności: przesłuchuje obwinionego, świadków i pokrzywdzonych, zleca lub występuje do przełożonego z wnioskiem o zlecenie przeprowadzenia odpowiednich badań i ekspertyz oraz zasięga niezbędnych opinii.

2. O przeprowadzenie czynności poza miejscowością, w której toczy się postępowanie dyscyplinarne, można zwrócić się do kierownika jednostki organizacyjnej Służby Więziennej, położonej najbliżej miejsca, w której czynność ta ma być dokonana.

3. Z przesłuchania obwinionego, świadków i biegłych w sprawie sporządza się protokół, chyba że osoby te złożyły pisemne oświadczenia, które prowadzący postępowanie dyscyplinarne uzna za wystarczające.

4. Materiały przekazane przez organy, instytucje lub osoby określone w § 7 ust. 2 włącza się do akt postępowania dyscyplinarnego.

§ 14. 1. W toku postępowania dyscyplinarnego prowadzący postępowanie dyscyplinarne wydaje postanowienia, jeżeli rozporządzenie tak stanowi.

2. Przepis § 10 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Na postanowienie przysługuje zażalenie, o ile rozporządzenie tak stanowi.

4. Zażalenie wnosi się w terminie 3 dni od doręczenia postanowienia do przełożonego, a jeżeli postanowienie wydał ten przełożony - do wyższego przełożonego.

§ 15. ⁽¹⁾ 1. W toku postępowania dyscyplinarnego obwiniony ma prawo do:

- 1) odmowy składania wyjaśnień,
- 2) zgłaszania wniosków dowodowych,
- 3) przeglądania akt,
- 4) ustanowienia obrońcy.

2. Obrońcą, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, może być adwokat lub wskazany przez obwinionego funkcjonariusz. Obrońca jest uprawniony do reprezentowania obwinionego w granicach udzielonego na piśmie pełnomocnictwa i może podejmować czynności tylko na korzyść obwinionego.

3. O ile pełnomocnictwo, o którym mowa w ust. 2, nie stanowi inaczej, obrońca jest uprawniony do reprezentowania obwinionego w toku postępowania dyscyplinarnego i postępowania odwoławczego.

§ 16. 1. Wnioski o przeprowadzenie dowodów zgłasza się na piśmie prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne, ze wskazaniem okoliczności, które mają być udowodnione.

2. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne nie może odmówić przeprowadzenia dowodów mających istotne znaczenie dla wyjaśnienia sprawy.

3. Wniosku o przeprowadzenie dowodu nie uwzględnia się, gdy:

- 1) przeprowadzenie dowodu jest niedopuszczalne,
- 2) okoliczność, która ma zostać udowodniona, jest już udowodniona zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy,

- 3) okoliczności nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy lub dowodu nie da się przeprowadzić.
4. Oddalenie wniosku wymaga wydania postanowienia.

§ 17. 1. Postępowanie dyscyplinarne powinno być zakończone w terminie 30 dni od dnia wszczęcia postępowania.

2. W uzasadnionych przypadkach przełożony może przedłużyć postępowanie dyscyplinarne na czas oznaczony.

§ 18. 1. Przełożony może zawiesić postępowanie dyscyplinarne do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego, zwłaszcza gdy ukaranie dyscyplinarne jest zależne od wyników postępowania karnego i nie stanowi naruszenia dyscypliny służbowej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy popełnienie przestępstwa przez funkcjonariusza jest oczywiste i pozostawienie go w służbie godzi w jej interes.

3. Przełożony, o którym mowa w ust. 1, może zawiesić postępowanie dyscyplinarne, gdy zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania.

4. Na postanowienie o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego obwinionemu i pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie.

5. Po ustaniu przyczyn uzasadniających zawieszenie postępowania dyscyplinarnego przełożony wydaje postanowienie o podjęciu zawieszzonego postępowania.

§ 19. 1. Jeżeli prowadzący postępowanie dyscyplinarne uzna, że zostały wyjaśnione wszystkie okoliczności sprawy, zaznajamia obwinionego z materiałami postępowania dyscyplinarnego i poucza go o prawie zgłoszenia wniosku o ich uzupełnienie w terminie 3 dni. Przepisy § 15 i 16 stosuje się odpowiednio.

2. Wniosek o uzupełnienie postępowania dyscyplinarnego rozpatruje prowadzący postępowanie. Na postanowienie o odmowie uwzględnienia wniosku o uzupełnienie postępowania obwinionemu przysługuje zażalenie.

3. Z czynności zaznajomienia obwinionego z aktami postępowania dyscyplinarnego sporządza się protokół.

§ 20. 1. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania dyscyplinarnego, prowadzący sporządza w terminie 3 dni sprawozdanie kończące postępowanie.

2. Sprawozdanie kończące postępowanie dyscyplinarne powinno zawierać:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe funkcjonariusza, który prowadził postępowanie,
- 2) stanowisko służbowe przełożonego, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego,
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) dokładne określenie zarzucanego obwinionemu czynu, ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności popełnienia zarzucanego czynu oraz jego skutków,
- 5) opis ustalonego stanu faktycznego na podstawie zebranych dowodów,
- 6) wnioski dotyczące umorzenia postępowania dyscyplinarnego bądź wymiaru kary, z uzasadnieniem i wskazaniem okoliczności łagodzących i obciążających.

§ 21. 1. Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, po wysłuchaniu obwinionego, orzeka się o:

- 1) umorzeniu postępowania dyscyplinarnego,
- 2) uznaniu obwinionego za winnego popełnienia przewinienia i wymierzeniu kary.
 2. Orzeczenia, o których mowa w ust. 1, należy wydać nie później niż w ciągu 7 dni od dnia sporządzenia sprawozdania kończącego postępowanie dyscyplinarne.
 3. Umorzenie postępowania dyscyplinarnego wymaga wydania postanowienia.
 4. Obwinionego nie wysłuchuje się w razie:
 - 1) tymczasowego aresztowania,
 - 2) długotrwałej, obłożnej choroby,
 - 3) odmowy stawienia się lub nie usprawiedliwionej nieobecności.

§ 22. Jeżeli przełożony uzna, że należy wymierzyć karę, do której wymierzenia nie jest uprawniony, akta postępowania dyscyplinarnego przesyła właściwemu wyższemu przełożonemu z wnioskiem o wydanie orzeczenia o wymierzeniu określonej kary.

§ 23. 1. Orzeczenie o wymierzeniu kary dyscyplinarnej powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko przełożonego, który wydał orzeczenie, z podaniem jego stopnia oraz stanowiska służbowego,
 - 2) datę i miejsce wydania,
 - 3) stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe obwinionego,
 - 4) opis zarzucanego obwinionemu czynu, wraz z podaniem przepisu, który został naruszony,
 - 5) rozstrzygnięcie w sprawie,
 - 6) uzasadnienie faktyczne i prawne orzeczenia,
 - 7) pouczenie o prawie wniesienia zażalenia,
 - 8) podpis przełożonego i pieczęć jednostki.
2. Orzeczenie o wymierzeniu kary dyscyplinarnej doręcza się niezwłocznie obwinionemu; orzeczenie to przesyła się w terminie 3 dni do wyższego przełożonego.

Rozdział 4

Organizacja i właściwość sądów dyscyplinarnych oraz tryb wybierania ich członków

§ 24. 1. Tworzy się sądy dyscyplinarne przy:

- 1) Centralnym Zarządzie,
 - 2) okręgowych inspektoratach.
2. Kierownicy jednostek organizacyjnych wymienionych w ust. 1 oraz jednostki organizacyjne, w których odbywa się rozprawa, zapewniają sądom dyscyplinarnym obsługę administracyjną.

§ 25. 1. Sąd dyscyplinarny przy Centralnym Zarządzie jest właściwy do rozpoznawania zażaleń od wymierzonej kary dyscyplinarnej w stosunku do:

- 1) funkcjonariuszy pełniących służbę w Centralnym Zarządzie oraz pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości lub Dyrektora Generalnego,
- 2) dyrektorów okręgowych i ich zastępców,
- 3) dyrektorów zakładów karnych i aresztów śledczych oraz ich zastępców,
- 4) komendantów ośrodków szkolenia i ich zastępców,
- 5) komendantów ośrodków doskonalenia i ich zastępców,
- 6) funkcjonariuszy delegowanych do pełnienia służby poza Służbą Więzienną.

2. Sąd dyscyplinarny, o którym mowa w ust. 1, jest także właściwy do rozpoznawania zażaleń od wymierzonej kary dyscyplinarnej w stosunku do funkcjonariuszy, co do których orzeczenie o ukaraniu wydał Minister Sprawiedliwości lub Dyrektor Generalny.

3. Sąd dyscyplinarny przy okręgowym inspektoracie jest właściwy do rozpoznawania zażaleń od wymierzonej kary dyscyplinarnej w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w okręgowym inspektoracie oraz w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej podległych dyrektorowi okręgowemu, z zastrzeżeniem ust. 2.

4. W stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w ośrodkach szkolenia, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 4, oraz odbywających szkolenie zawodowe w tych ośrodkach, właściwym do rozpoznania zażaleń od wymierzonej kary dyscyplinarnej jest sąd dyscyplinarny działający przy okręgowym inspektoracie, na którego terenie położony jest ośrodek.

§ 26. 1. W skład sądu dyscyplinarnego przy Centralnym Zarządzie wchodzi:

- 1) czterech funkcjonariusze - wybrani w drodze tajnego głosowania przez zebranie ogólne funkcjonariuszy pełniących służbę w Centralnym Zarządzie oraz funkcjonariuszy pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości i Dyrektora Generalnego,
- 2) po jednym funkcjonariuszu - wybranym, w każdym okręgu, w drodze tajnego głosowania przez zebrania dyrektorów okręgowych i ich zastępców, dyrektorów zakładów karnych i aresztów śledczych i ich zastępców, komendantów ośrodków szkolenia i komendantów ośrodków doskonalenia oraz ich zastępców.

2. W skład sądu dyscyplinarnego przy okręgowym inspektoracie wchodzi funkcjonariusze wybierani w drodze tajnego głosowania przez zebrania ogólne załóg jednostek organizacyjnych, podległych dyrektorowi okręgowemu, po dwóch z każdej jednostki, w tym co najmniej jeden oficer.

3. Ten sam funkcjonariusz nie może być członkiem więcej niż jednego sądu dyscyplinarnego.

§ 27. 1. Kadencja sądu dyscyplinarnego trwa 4 lata.

2. Kadencja nowo wybranego sądu dyscyplinarnego rozpoczyna się od następnego dnia po zakończeniu kadencji poprzedniego sądu dyscyplinarnego.

§ 28. 1. Zebranie funkcjonariuszy dla dokonania wyboru członków sądu dyscyplinarnego zwołuje się najpóźniej na 30 dni przed upływem kadencji sądu dyscyplinarnego.

2. Zebrania zwołują właściwi kierownicy jednostek organizacyjnych.

3. Udział w zebraniu wyborczym i głosowaniu jest obowiązkiem służbowym funkcjonariuszy.

4. Do ważności wyborów jest konieczna obecność co najmniej połowy funkcjonariuszy obowiązanych do udziału w zebraniu wyborczym.

5. Zebranie wyborcze wybiera w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów przewodniczącego zebrania oraz trzyosobową komisję wyborczą dla przeprowadzenia i ustalenia wyników wyborów.

§ 29. 1. Kandydatów do sądu dyscyplinarnego może zgłaszać każdy funkcjonariusz biorący udział w zebraniu wyborczym.

2. Kandydatami na członków sądu dyscyplinarnego nie mogą być funkcjonariusze, wobec których jest wykonywana kara dyscyplinarna, oraz funkcjonariusze, przeciwko którym toczy się postępowanie karne lub dyscyplinarne.

3. Za wybranych uznaje się funkcjonariuszy, którzy otrzymali najwięcej głosów.

4. Kierownicy jednostek organizacyjnych, przy których utworzono sądy dyscyplinarne, organizują zebrania członków w celu ich ukonstytuowania się.

§ 30. 1. Przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących sądu dyscyplinarnego wybierają ze swego grona członkowie sądu dyscyplinarnego; przewodniczący sądu dyscyplinarnego powiadamia kierowników jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, położonych na terenie jego działania, o ukonstytuowaniu się składu sądu dyscyplinarnego.

2. W przypadku nieobecności przewodniczącego sądu dyscyplinarnego zastępuje go wiceprzewodniczący starszy stopniem.

§ 31. 1. Przewodniczący sądu dyscyplinarnego wyznacza skład orzekający oraz przewodniczącego składu orzekającego.

2. Członek sądu dyscyplinarnego nie może orzekać w sprawie obwinionego funkcjonariusza, pełniącego służbę w tej samej jednostce organizacyjnej Służby Więziennej, a także w sprawie, w której prowadził postępowanie dyscyplinarne.

3. Przepis § 12 stosuje się odpowiednio do członków składów orzekających, z tym że o wyłączeniu członka składu orzekającego zarządza przewodniczący sądu dyscyplinarnego.

§ 32. Sąd dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym.

§ 33. Rozprawa przed sądem dyscyplinarnym jest jawna dla funkcjonariuszy, chyba że zachodzą okoliczności uzasadniające wyłączenie jawności w myśl przepisów Kodeksu postępowania karnego.

§ 34. 1. Mandat członka sądu dyscyplinarnego wygasa w razie:

- 1) zwolnienia ze Służby Więziennej,
- 2) przeniesienia do innej jednostki organizacyjnej Służby Więziennej poza obszar terytorialnego działania danego sądu dyscyplinarnego,

2. Utrata mandatu członka sądu dyscyplinarnego następuje w razie skazania go prawomocnym wyrokiem sądu albo prawomocnym orzeczeniem kary dyscyplinarnej.

3. Członek sądu dyscyplinarnego może zrzec się mandatu.

4. Mandat członka sądu dyscyplinarnego ulega zawieszeniu w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego lub dyscyplinarnego.

5. Przewodniczący sądu dyscyplinarnego powiadamia kierowników jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, położonych na terenie jego działania, o wygaśnięciu, utracie, zrzeczeniu się lub zawieszeniu mandatu członka sądu dyscyplinarnego.

§ 35. 1. W razie zmniejszenia się składu sądu dyscyplinarnego, utrudniającego jego funkcjonowanie, kierownik jednostki organizacyjnej Służby Więziennej, przy której działa sąd dyscyplinarny, zarządza przeprowadzenie wyborów uzupełniających na okres do końca kadencji sądu dyscyplinarnego.

2. Wybory, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się w jednostkach, w których nastąpiło wygaśnięcie, utrata lub zrzeczenie się mandatu członka sądu dyscyplinarnego.

Rozdział 5

Postępowanie odwoławcze

§ 36. 1. Zażalenie na orzeczenie o wymierzeniu kary dyscyplinarnej wnosi się do właściwego sądu dyscyplinarnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

2. W razie wymierzenia kary dyscyplinarnej zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania, termin do wniesienia zażalenia wynosi 3 dni.

3. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem przełożonego, który wydał zaskarżone orzeczenie.

§ 37. Wniesienie zażalenia wstrzymuje wykonanie orzeczenia, z wyjątkiem kary, o której mowa w art. 126 ust. 3 ustawy.

§ 38. 1. Jeżeli orzeczenie zostało zaskarżone jedynie na korzyść obwinionego, przełożony, który je wydał, może uwzględnić zażalenie, powiadamiając o tym wyższego przełożonego; w razie nieuwzględnienia zażalenia, przekazuje je niezwłocznie, wraz z materiałami postępowania dyscyplinarnego, właściwemu sądowi dyscyplinarnemu.

2. W razie wniesienia zażalenia przez obwinionego oraz przez wyższego przełożonego, przewodniczący sądu dyscyplinarnego doręcza im odpisy zażaleń.

3. W zażaleniu należy podać, czego domaga się strona skarżąca.

§ 39. () W toku postępowania przed sądem dyscyplinarnym obrońca ma prawo w szczególności do:

- 1) zaznajamiania się z materiałami postępowania dyscyplinarnego i odwoławczego,
- 2) zadawania pytań osobom przesłuchiwanym i składania wniosków dowodowych,
- 3) wnoszenia zażaleń na zarządzenia wydane w toku postępowania.
- 1) zaznajamiania się z materiałami postępowania dyscyplinarnego i odwoławczego,
- 2) zadawania pytań osobom przesłuchiwanym i składania wniosków dowodowych,
- 3) wnoszenia zażaleń na zarządzenia wydane w toku postępowania.

§ 40. 1. W razie wniesienia zażalenia na korzyść obwinionego, oskarżycielem w postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym jest funkcjonariusz wyznaczony przez przełożonego, który wydał zaskarżone orzeczenie.

2. W razie wniesienia zażalenia na niekorzyść obwinionego, oskarżycielem w postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym jest funkcjonariusz wyznaczony przez wyższego przełożonego.

3. ⁽³⁾ Przepisy § 12 i 39 stosuje się odpowiednio do osób, o których mowa w ust. 1 i 2.

§ 41. Sąd dyscyplinarny orzeka po przeprowadzeniu rozprawy, rozpoznając sprawę w granicach zażalenia.

§ 42. Sąd dyscyplinarny w uzasadnionych przypadkach przeprowadza postępowanie dowodowe co do istoty sprawy, a w szczególności może zarządzić przeprowadzenie dowodu bezpośrednio na rozprawie; przepis § 13 stosuje się odpowiednio.

§ 43. 1. Sąd dyscyplinarny może orzec na niekorzyść obwinionego tylko wtedy, gdy zażalenie wniesiono na jego niekorzyść, i tylko w granicach zażalenia.

2. Zażalenie wniesione na niekorzyść obwinionego może spowodować orzeczenie także na jego korzyść.

§ 44. 1. Przewodniczący sądu dyscyplinarnego po stwierdzeniu, że zażalenie zostało wniesione przez osobę uprawnioną i w terminie, wyznacza skład orzekający i kieruje sprawę na posiedzenie.

2. Przewodniczący sądu dyscyplinarnego odmawia przyjęcia zażalenia, jeżeli zostało wniesione po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalne z mocy ustawy; na zarządzenie przewodniczącego stronom przysługuje zażalenie. W celu rozpatrzenia zażalenia przewodniczący sądu dyscyplinarnego wyznacza skład orzekający, który rozstrzyga o przyjęciu lub odmowie przyjęcia zażalenia na orzeczenie dyscyplinarne.

3. Przewodniczący sądu dyscyplinarnego może przywrócić obwinionemu termin do wniesienia zażalenia, jeżeli obwiniony uprawdopodobni, że uchybienie nastąpiło wskutek nie zawinionej przez niego przeszkody.

4. Wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia składa się, wraz z zażaleniem, w trybie określonym w § 36 ust. 1.

§ 45. Na posiedzeniu skład orzekający wydaje postanowienie o rozpoznaniu zażalenia na rozprawie, wyznaczając jednocześnie jej termin, rozstrzyga o konieczności wezwania świadków lub dopuszczeniu innych dowodów, w tym może zażądać nadesłania akt osobowych obwinionego.

§ 46. 1. Rozprawa powinna odbyć się w jednostce organizacyjnej, w której obwiniony pełni służbę, a w przypadku, o którym mowa w § 25 ust. 1, w Centralnym Zarządzie - w terminie 14 dni od dnia wpływu zażalenia do sądu dyscyplinarnego.

2. Niestawiennictwo stron prawidłowo powiadomionych nie wstrzymuje rozpoznania sprawy, o czym należy pouczyć strony.

§ 47. 1. Przewodniczący składu orzekającego kieruje rozprawą i czuwa nad jej prawidłowym przebiegiem, bacząc, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy, w miarę możliwości w ciągu jednej rozprawy.

2. Przewodniczący składu orzekającego w szczególności: otwiera, prowadzi i odracza rozprawę, zarządza przerwy w rozprawie, udziela głosu stronom, a także ogłasza orzeczenie sądu dyscyplinarnego.

3. Na zarządzenie przewodniczącego składu orzekającego stronom przysługuje zażalenie, gdy rozporządzenie tak stanowi. Na postanowienie sądu dyscyplinarnego, wydane na skutek zaskarżenia zarządzenia, zażalenie nie przysługuje.

§ 48. 1. Przewód sądowy rozpoczyna ustne sprawozdanie, w którym przewodniczący składu orzekającego lub wyznaczony przez niego członek składu orzekającego przedstawia stan sprawy, a w szczególności treść zaskarżonego orzeczenia oraz zarzuty i wnioski podniesione w zażaleniu, jak również kwestie wymagające rozstrzygnięcia z urzędu.

2. Przed przystąpieniem do przesłuchania świadka lub biegłego przewodniczący składu orzekającego uprzedza o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania. Świadka przesłuchuje się w czasie nieobecności tych świadków, którzy nie złożyli jeszcze zeznań.

3. Strony mogą zadawać świadkom pytania i składać wnioski o przeprowadzenie dowodów; przepis § 16 stosuje się odpowiednio.

4. Na zarządzenie przewodniczącego w przedmiocie oddalenia wniosku dowodowego stronom przysługuje zażalenie do składu orzekającego.

5. Po zakończeniu postępowania dowodowego, przewodniczący składu orzekającego udziela głosu stronom.

§ 49. 1. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół przez protokolanta wyznaczonego przez przewodniczącego składu orzekającego. Protokół powinien zawierać w szczególności:

- 1) oznaczenie czynności, jej czasu i miejsca oraz osób w niej uczestniczących,
- 2) przebieg rozprawy oraz oświadczenia i wnioski uczestników,
- 3) wydane w toku rozprawy postanowienia i zarządzenia,
- 4) w miarę potrzeby, stwierdzenie innych okoliczności dotyczących przebiegu rozprawy.

2. Protokół podpisują przewodniczący składu orzekającego i protokolant.

§ 50. 1. Po zamknięciu przewodu sądowego przewodniczący udziela głosu stronom. Po wysłuchaniu przemówień sąd dyscyplinarny niezwłocznie przystępuje do narady nad orzeczeniem.

2. Przebieg narady i głosowanie nad orzeczeniem są tajne.
3. Z przebiegu narady i głosowania nie sporządza się protokołu.
4. Naradą i głosowaniem kieruje przewodniczący.

§ 51. 1. Orzeczenie zapada większością głosów.

2. Orzeczenie podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego, nie wyłączając przegłosowanego.

3. Podpisując orzeczenie, członek składu orzekającego ma prawo zaznaczyć na orzeczeniu swoje zdanie odrębne.

§ 52. 1. Sąd dyscyplinarny, po rozpoznaniu sprawy i naradzie, orzeka o:

- 1) utrzymaniu orzeczenia w mocy,
- 2) zmianie orzeczenia albo
- 3) uchyleniu orzeczenia i skierowaniu sprawy do ponownego rozpoznania przez przełożonego, z jednoczesnym wytknięciem uchybień.

2. Jeśli pozwalają na to zebrane dowody, sąd dyscyplinarny zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych przypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez przełożonego.

§ 53. Przełożony, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania, może zarządzić uzupełnienie postępowania dyscyplinarnego.

§ 54. ⁽⁴⁾ 1. Orzeczenie sądu dyscyplinarnego powinno zawierać:

- 1) oznaczenie sądu dyscyplinarnego, który je wydał, oraz członków składu orzekającego i oskarżyciela,
- 2) datę i miejsce wydania orzeczenia,
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) treść zaskarżonego orzeczenia,
- 5) rozstrzygnięcie sądu dyscyplinarnego,
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne,
- 7) pouczenie o prawie wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego,
- 8) podpisy członków składu orzekającego i pieczęć sądu dyscyplinarnego.

2. W terminie 7 dni od dnia wydania orzeczenia przewodniczący sądu dyscyplinarnego doręcza odpis orzeczenia stronom oraz - celem wykonania - właściwemu przełożonemu.

3. Wyższy przełożony niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia doręczenia mu orzeczenia sądu dyscyplinarnego, przesyła odpis tego orzeczenia, drogą służbową, Ministrowi Sprawiedliwości.

4. Wyższy przełożony, wysyłając skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego, przesyła jednocześnie jej odpis, drogą służbową, Ministrowi Sprawiedliwości.

Rozdział 6

Wykonywanie kar dyscyplinarnych

§ 55. ⁽⁵⁾ 1. Prawomocne orzeczenie o wymierzeniu kary dyscyplinarnej podlega niezwłocznemu wykonaniu.

2. Wykonanie kary dyscyplinarnej zarządza przełożony.

3. Przełożony może, przed upływem terminu do wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego przez strony, wstrzymać, z urzędu lub na wniosek ukaranego, wykonanie kary dyscyplinarnej do czasu rozpoznania skargi przez Naczelną Sąd Administracyjny.

4. Przełożony mimo uprzedniego wstrzymania wykonania kary dyscyplinarnej zarządza jej wykonanie, jeżeli żadna ze stron nie wniesie skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 56. Przełożeni lub sąd dyscyplinarny mogą podać orzeczenie dyscyplinarne do wiadomości wszystkim lub niektórym funkcjonariuszom jednostki organizacyjnej Służby Więziennej, w której ukarani pełni służbę, mając na uwadze względy wychowawcze lub prewencyjne wydanego orzeczenia.

§ 57. Orzeczenie o ukaraniu włącza się do akt osobowych ukaranego.

§ 58. 1. Wykonanie kar polega na:

- 1) przeprowadzeniu rozmowy i wytknięciu niewłaściwego postępowania - w razie wymierzenia kar upomnienia, nagany i surowej nagany,
- 2) przeprowadzeniu rozmowy, wytknięciu niewłaściwego postępowania i uprzedzeniu ukaranego o możliwości wymierzenia kary przeniesienia na niższe stanowisko służbowe lub kary surowszej, jeżeli ponownie popełni przewinienie - w razie wymierzenia kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności na zajmowanym stanowisku służbowym,
- 3) wydaniu decyzji personalnej o mianowaniu na niższe stanowisko służbowe - w razie wymierzenia kary przeniesienia na niższe stanowisko,
- 4) wydaniu zarządzenia personalnego o utracie posiadanego stopnia i powrocie do stopnia bezpośrednio niższego - w razie wymierzenia kary obniżenia stopnia,
- 5) wydaniu zarządzenia personalnego o utracie przez ukaranego posiadanego stopnia i nadaniu stopnia szeregowego - w razie wymierzenia kary pozbawienia stopnia,
- 6) przeprowadzeniu rozmowy, wytknięciu niewłaściwego postępowania i ostrzeżeniu, że za ponowne popełnienie przewinienia ukarany może być wydalony ze służby - w razie wymierzenia kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby,
- 7) wydaniu decyzji personalnej o zwolnieniu ze służby - w razie wymierzenia kary wydalenia ze służby,
- 8) zatrzymaniu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów mechanicznych lub innych pojazdów na okres ustalony w orzeczeniu o ukaraniu - w razie wymierzenia kary zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych lub innych pojazdów,

- 9) zabronieniu ukaranemu opuszczenia miejsca zakwaterowania w czasie wolnym od zajęć, przez czas trwania kary, oraz obowiązku meldowania się, nie częściej niż trzykrotnie w ciągu dnia, na wezwanie dyżurnego lub innego wyznaczonego funkcjonariusza - w razie wymierzenia kary zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania.
2. Przełożony, który wymierzył karę określoną w ust. 1 pkt 8:
- 1) zawiadamia organ właściwy do wydawania dokumentów uprawniających do prowadzenia pojazdów mechanicznych lub innych pojazdów o zatrzymaniu ukaranemu tych dokumentów na okres ustalony w orzeczeniu o ukaraniu,
 - 2) przekazuje zatrzymane dokumenty organowi, o którym mowa w pkt 1, z podaniem podstawy prawnej, przyczyn i okoliczności ich zatrzymania - w razie zwolnienia funkcjonariusza ze służby.

Rozdział 7

Zatarcie i darowanie kary dyscyplinarnej

§ 59. 1. Zatarcie kary dyscyplinarnej polega na uznaniu kary za niebyłą oraz usunięciu z akt osobowych funkcjonariusza orzeczenia o ukaraniu.

2. Zatarcie kary dyscyplinarnej nie usuwa skutków wykonania kary.

3. Jeżeli funkcjonariusz popełnił przewinienie dyscyplinarne, za które została mu wymierzona kara dyscyplinarna przed upływem okresu wymaganego do zatarcia uprzedniego ukarania, dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich ukarań.

§ 60. Zatarcie kary dyscyplinarnej następuje z mocy prawa po upływie:

- 1) 1 miesiąca - od uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary upomnienia,
- 2) 3 miesięcy - od uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary nagany,
- 3) 6 miesięcy - od uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary surowej nagany,
- 4) 12 miesięcy - od uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności na zajmowanym stanowisku służbowym,
- 5) 18 miesięcy - od uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary przeniesienia na niższe stanowisko służbowe oraz kary obniżenia stopnia,
- 6) 24 miesięcy - od uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby oraz kary pozbawienia stopnia,
- 7) terminu, na jaki wymierzona została kara zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych lub innych pojazdów,
- 8) okresu skoszarowania - w przypadku kary zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania.

§ 61. 1. W razie wymierzenia kary dyscyplinarnej określonej w art. 126 ust. 1 pkt 1-8 ustawy i kary zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych lub innych pojazdów, zatarcie ukarania nie może nastąpić przed upływem terminu przewidzianego dla kary surowszej.

2. Przepisów o zatarciu ukarania nie stosuje się w razie wymierzenia kary wydalenia ze służby lub kary pozbawienia stopnia połączonej z karą wydalenia ze służby.

§ 62. W razie nienagannej służby stwierdzonej w opinii służbowej, zatarcie kar dyscyplinarnych wymienionych w art. 126 ust. 1 pkt 3-8 ustawy może nastąpić po upływie połowy terminów określonych w § 60 pkt 3-6.

§ 63. 1. Kara może być w każdym czasie darowana, a ukaranie zatarte, za wykazane męstwo lub odwagę albo poważne osiągnięcia w wykonywaniu zadań służbowych, z wyjątkiem kar, o których mowa w art. 126 ust. 2 i 3 ustawy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli kara została już wykonana, następuje zatarcie ukarania dyscyplinarnego.

§ 64. 1. Decyzję o zatarciu ukarania dyscyplinarnego, o którym mowa w § 62 i 63 ust. 1, wydaje przełożony, który karę wymierzył.

2. Decyzję o zatarciu kary dyscyplinarnej doręcza się funkcjonariuszowi.

Rozdział 8

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego

§ 65. 1. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem wznawia się, jeżeli:

- 1) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności, okazały się fałszywe,
- 2) ujawnione zostały istotne dla sprawy nowe fakty lub dowody, które nie były znane w toku postępowania dyscyplinarnego,
- 3) orzeczenie wydano z naruszeniem obowiązujących przepisów, jeżeli mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia,
- 4) orzeczenie zostało wydane w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone lub zmienione.

2. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść ukaranego nie może nastąpić po ustaniu karalności przewinienia.

§ 66. Nie wznawia się postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia minęło 5 lat.

§ 67. 1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego następuje z urzędu lub na wniosek ukaranego.

2. Wniosek o wznowienie na korzyść złożyć może, w razie śmierci ukaranego, jego krewny w linii prostej, przysposabiający lub przysposobiony, rodzeństwo oraz małżonek.

§ 68. 1. Do wznowienia postępowania dyscyplinarnego właściwy jest wyższy przełożony, a w sprawach, w których orzeczenie o ukaraniu wydał sąd dyscyplinarny - ten sąd.

2. Wznowienie lub odmowa wznowienia postępowania dyscyplinarnego następuje w drodze postanowienia.

3. Na postanowienie o odmowie wznowienia postępowania, wydane przez wyższego przełożonego, przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia.

4. ⁽⁴⁾ (skreślony).

§ 69. 1. Orzekając o wznowieniu postępowania wyższy przełożony lub sąd dyscyplinarny uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę właściwemu przełożonemu do ponownego rozpoznania.

2. Uchylając zaskarżone orzeczenie wyższy przełożony lub sąd dyscyplinarny może postępowanie umorzyć.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 70. W sprawach nie uregulowanych rozporządzeniem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 71. 1. Rozporządzenie stosuje się również do spraw wszczętych przed dniem jego wejścia w życie.

2. Czynności dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia są skuteczne, jeżeli nie są z nim sprzeczne.

3. W razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe czy niniejsze rozporządzenie, stosuje się niniejsze rozporządzenie.

§ 72. 1. W sprawach nie zakończonych prawomocnym orzeczeniem, od którego zostało złożone zażalenie, stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia.

2. Przełożony, który otrzymał zażalenie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje je niezwłocznie do właściwego sądu dyscyplinarnego, nie później niż w ciągu 7 dni od daty jego powołania.

3. Sąd dyscyplinarny zobowiązany jest rozpatrzyć sprawę w terminie 30 dni od daty wpłynięcia zażalenia do sądu.

§ 73. 1. Dyrektor Generalny zarządza wybory do sądów dyscyplinarnych na pierwszą kadencję sądów.

2. Pierwsza kadencja sądów dyscyplinarnych biegnie od dnia zarządzenia wyborów.

§ 74. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 kwietnia 1978 r. w sprawie regulaminu dyscyplinarnego funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz. U. Nr 10, poz. 41, z 1990 r. Nr 19, poz. 119 i z 1991 r. Nr 26, poz. 111).

§ 75. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.